

М.М. Чорна, Д.І. Грабар

УКРАЇНСЬКА МОВА

БУКВАР

**Підручник для 1 класу закладів
загальної середньої освіти**

Частина перша

**ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2018**

УДК 811.161.2(075.2)
Ч-75

(Відповідно до Типової освітньої програми
колективу авторів під керівництвом Савченко О. Я.)

Чорна М.М.

Ч-75 Українська мова. Буквар : підручник для 1 кл. закладів
загальн. серед. освіти (у 2-х частинах). Ч. 1. / М.М. Чорна,
Д.І. Грабар. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан,
2018. — 96 с. : іл.

ISBN 978-966-10-2383-2

УДК 811.161.2(075.2)

*Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання
не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-2383-2

© М.М. Чорна, Д.І. Грабар, 1993; 2012
© Ілюстрації, Д.І. Грабар, М.М. Чорна, 1993; 2012
© Навчальна книга — Богдан, 2018

Речення

└ _ _ . — речення розповідне.

└ _ _ ! — речення окличне.

└ _ _ ? — речення питальне.

Слово — _ _ _ .

└ — початок речення, перше слово;

□ — звук; ● — голосний звук;

▢ — приголосний звук;

▤ — приголосний м'який
або пом'якшений;

□ — однозвучний склад;

□ □ □ — тризвучний склад;

▤ — приголосний м'який
подовжений

□ □ — двозвучний склад

▢ ● ▢ — добери слово

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

bohdan-digital.com/edu1

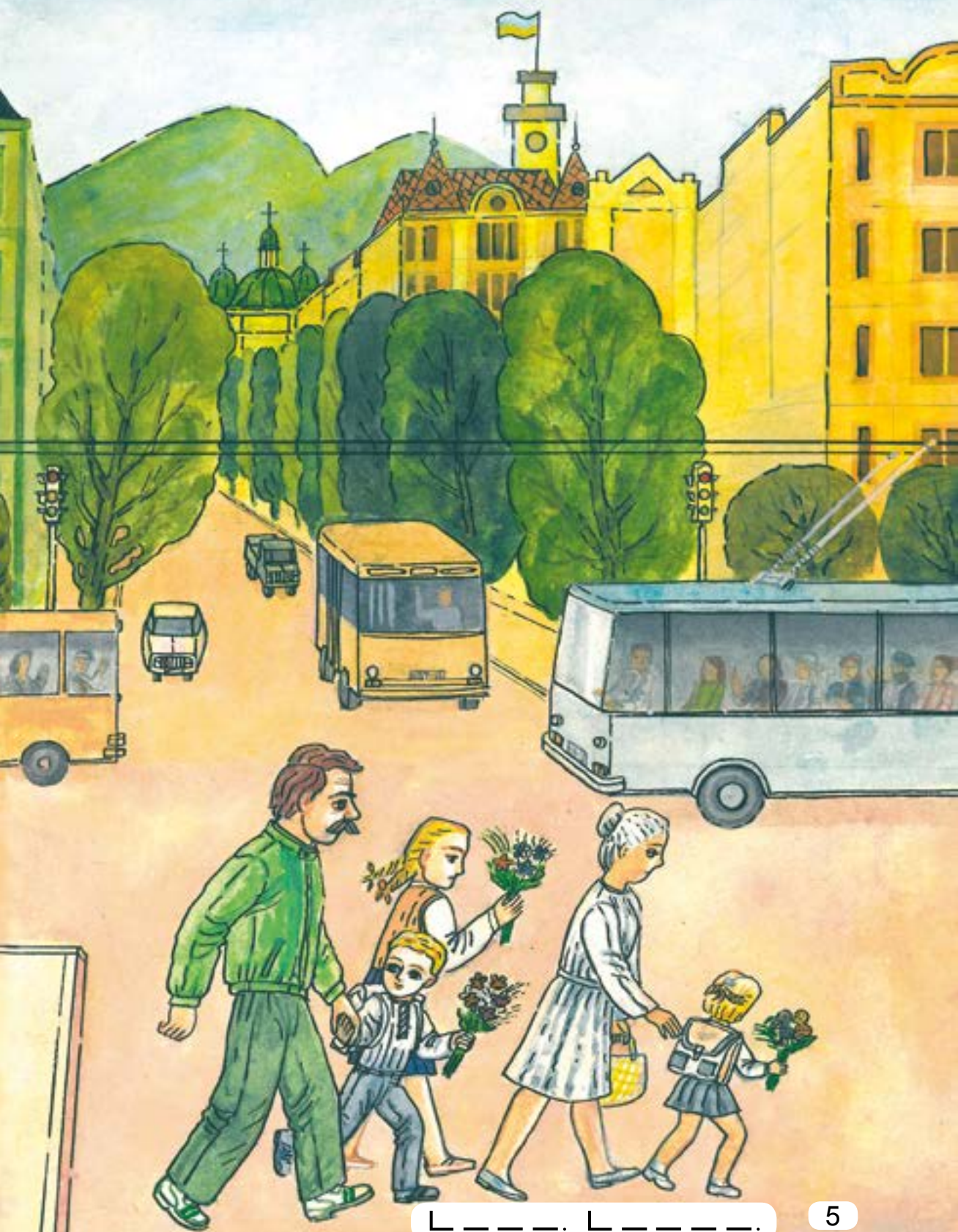

Тех. підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com

Благослови нас, Україно-мати,
життя, науку пізнавати,
охоту мати до роботи
і вірними тобі зростати.

2
4
1
13
2
14
15 3
16 4
17
8 5
6

L _ _ _ . L _ _ _ _ ?

_____?

_____!_____

Aa

[a]

Aa

á a

' a

' a

á

' a

' a

a a á

□ ' □ □ a

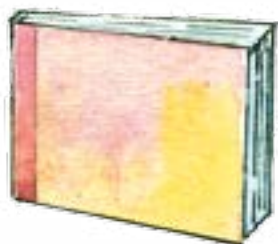
□ □ ' □ □ a

□ □ a □ □ □ ' □

□ □ á □ □ a

□ □ □ ' □ □ a

□ □ á □ □ □

□ ' □ □ □ a

a □ □ □ ' □

□ □ ' □ □ a

□ □ □ á □

y y

[y]

y y

y

y

' y

y

' y

y

y

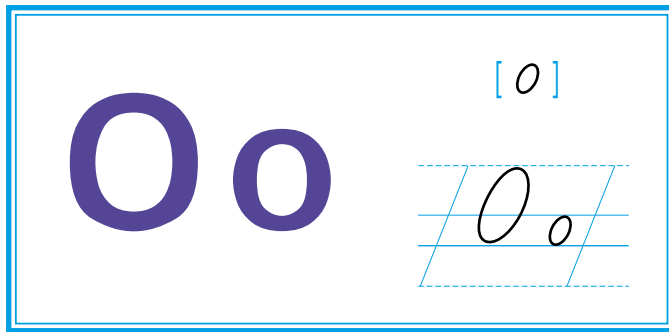
y

-●-●

-●-

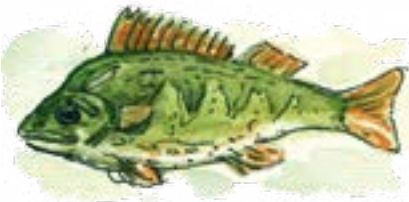
-●-●-●-

o á a

o á

ó y

o ó

a ý a

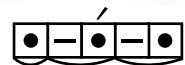

o ó a

ó o

o ó a

и́ а

о и́

о и́ а

и

о и́ о

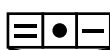
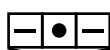
и а́

и́ о

и́ а

	i		á	
--	---	--	---	--

a		á		i	
---	--	---	--	---	--

	a		i		í
--	---	--	---	--	---

	í		i	
--	---	--	---	--

	o		i		ó	
--	---	--	---	--	---	--

	í			i
--	---	--	--	---

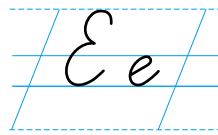

	o		i		í
--	---	--	---	--	---

Ee

[e]

	e	é		a
--	---	---	--	---

ó	e		o
---	---	--	---

é	e	
---	---	--

	í	e	
--	---	---	--

e	é	a
---	---	---

e		
---	--	--

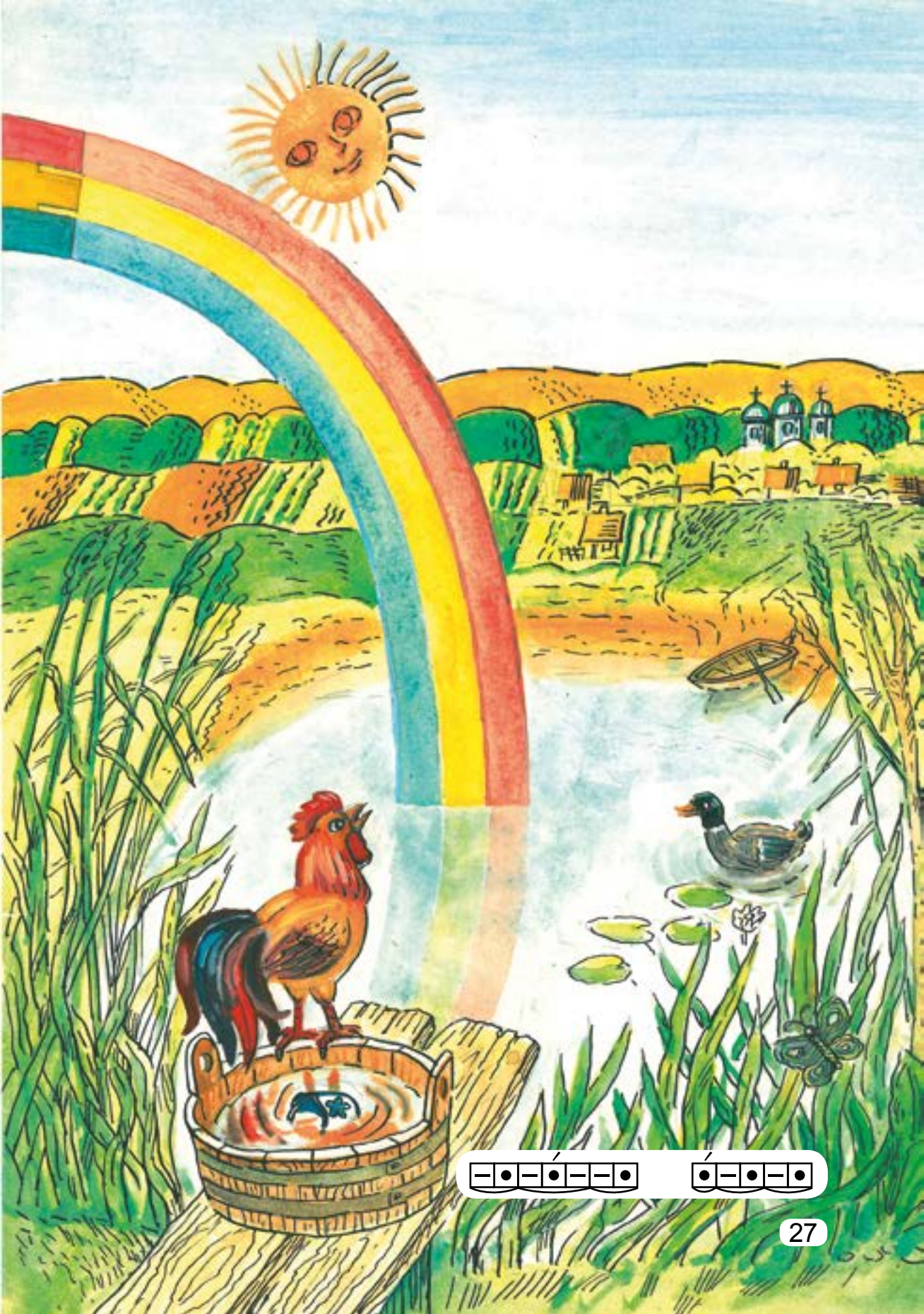

ó	e	
---	---	--

e	
---	--

é		a
---	--	---

— • — ' — — •

' — • — •

M m

em
[u] [u']

м		и		о	
---	--	---	--	---	--

м	а		í		а
---	---	--	---	--	---

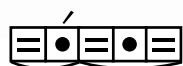

м	í			а
---	---	--	--	---

м	а		о		í	
---	---	--	---	--	---	--

М	а	ма	ам	ама
	у	му	ум	уму
	о	мо	ом	омо
	и	ми	им	ими
	і	мі	ім	імі
	е	ме	ем	еме

о			'			о
---	--	--	---	--	--	---

	у			'	
--	---	--	--	---	--

м	í			е
---	---	--	--	---

-	•	-	-	-	•	-
---	---	---	---	---	---	---

ма-ма

ма-ми

ма-мі

ма-му

ма-мо

ма́ма

ма́ми

ма́мі

ма́му

ма́мо

у мами

о мамо

	i			í		a
--	---	--	--	---	--	---

	ó		a
--	---	--	---

a		í		a
---	--	---	--	---

ma•a

ma••a

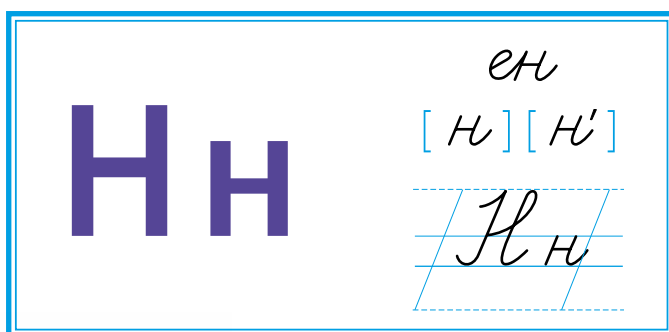
ma•••a

Ma••••a

Ma••••a

Ma•••••a

н	о		и		і
---	---	--	---	--	---

н	а	е			о
---	---	---	--	--	---

н	и			ї
---	---	--	--	---

	е		е	е	н	о
--	---	--	---	---	---	---

ма-ма

ма-ми-на

ма-ми-не

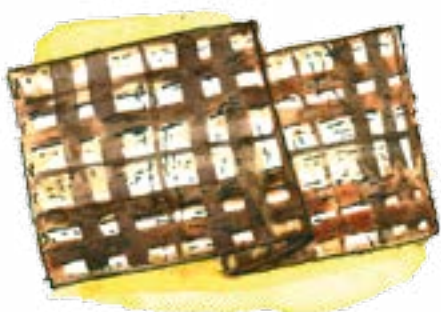
ма-ми-ні

не-ни-на

не-ни-не

не-ни-ні

Н	а	на	ан	ман	нам	мна
	у	ну	ун	мун	нум	мну
	о	но	он	мон	ном	мно
	и	ни	ин	мин	ним	мни
	і	ні	ін	мін	нім	мні
	е	не	ен	мен	нем	мне

н ó

і н і

у і н а

н а м і о

У мамиа.
— На, Анно,у.

на...а

На....а

на.....а

В в

be
[b] [b']
Bbb

í в о а

ó в и

в і в á и

В	а	ва	ав	ван	вма	вна
	у	ву	ув	вун	вму	вну
	о	во	ов	вон	вмо	вно
	и	ви	ив	вин	вми	вни
	і	ві	ів	він	вмі	вні
	е	ве	ев	вен	вме	вне

ВІВ
В**И**В

ВИНА́
НОВИНА́

МО́ВА
УМО́ВА

НІ́ВА
НОВА́

ВІН

В**О**-НА**а**

В**О**-Н**О**

В**О**-Н**И**

ВОНА́

ВОНО́

ВОНІ́

Іване, нині новина́ у мене.

ва•а

ва••а

ва•••а

Ва••••а

Лл

еи
[л] [л']

л і ї н

в і л а

о а

о о и

Л	а	ла	ал	лан	вла	мла	мал
	у	лу	ул	лун	влу	млу	мул
	о	ло	ол	лон	vlo	мло	мол
	и	ли	ил	лин	вли	мли	мил
	і	лі	іл	лін	влі	млі	міл
	е	ле	ел	лен	вле	мле	мел

		л	і		
--	--	---	---	--	--

лан
ла-ні

	л	и	
--	---	---	--

вал
ва-лі

віл
во-лі

		л	і		
--	--	---	---	--	--

лО-ви
у-лОви

ві-ла
ве-ла

вила
вела

мі-ло
мі-ла

мило
мила

Ліна
Аліна

малина
мілина

лава
лавина

мелá
омелá

			á	а
--	--	--	---	---

млин
молÓв
намолÓв

		а	л	і
--	--	---	---	---

мéле
мелá
мелі

мéливо

Он лава. На лаві Олэна. В Олени
малина.

ла·а

ла··а

Ла···а

ла····а

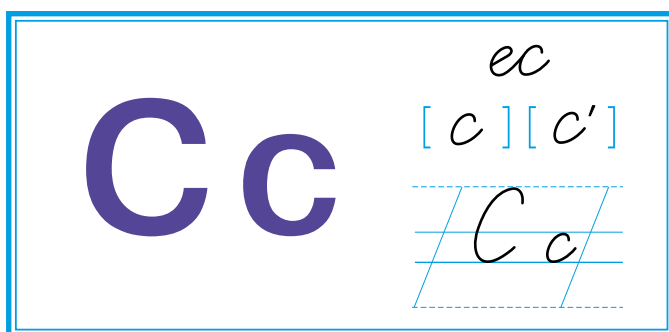
ні	Олі	нова	муліне
нині	молі	олива	мене
олені	мило	нива	вени
мені	мало	линва	млини
Ніл	воло	вона	мололи
віл	воли	вовна	мілини
віла	вали	ванна	міліли
вілла	вели	Іванна	ламали
мала	леви	вина	лимони
малі	вили	луна	малина
Валі	лава	мул	мела
нулі	ліва	намул	омела

1 2
ла ви
2 1

1 2 3
ма ли ни
2 1 3

1 2
ла ма
2 1

ла ми но ли ви ми ма ва
ма ва ло ва ни на ла мо ...

	и	й		
--	---	---	--	--

		і	у	
--	--	---	---	--

с	о			а
---	---	--	--	---

C	а	са	ас	мас	сма	сва	сла
	о	со	ос	мос	смо	сво	сло
	у	су	ус	мус	сму	сву	слу
	и	си	ис	мис	сми	сви	сли
	і	сі	іс	міс	смі	сві	слі
	е	се	ес	мес	сме	све	сле

ас
 вас
 нас
 ананас

сіла
 сіли
 сіни
 сіно

соло
 солонa
 солóма
 Соломóн

ліс
 лис

сон
 син

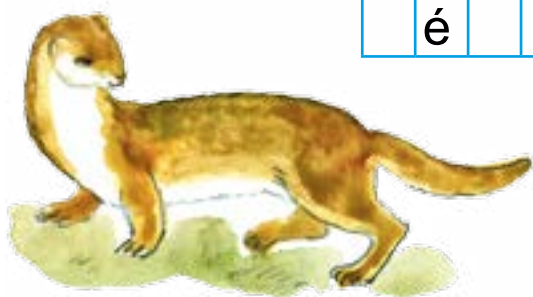
ніс
 нас

слон
 салон

Сава
 лава

é	e	e		
---	---	---	--	--

á	c	a
---	---	---

и	й		
---	---	--	--

са•а

са••а

са••••а

са••а

са•••а

са••••а

	о			а
--	---	--	--	---

	м	е		е	
--	---	---	--	---	--

сла́ва

сли́на

сом

са́ло

сли́ва

ма́слина

сум

се́ло

сло́ва

ма́сло

сам

ве́село

сі́м

сосна́

насі́нина

смола́

ві́сім

сосни́на

воло́сіна

Смі́ла

наві́с

наві́с

на ву́с

весна́

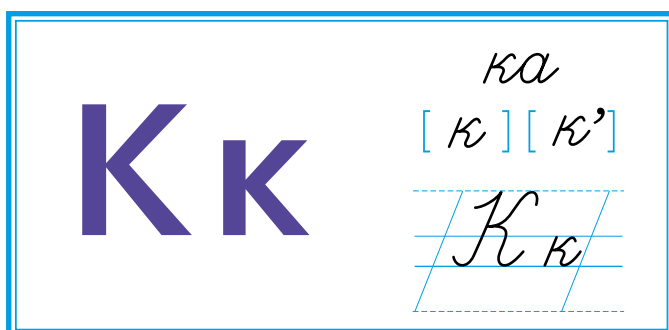
ве́сла

		і		й	н	
--	--	---	--	---	---	--

Он село. У соснині нині весело.
Іван і Семён сіли на сáни.

к о а́

 и н

о й н а

К	а	ка	ак	ква	кла	скла	кан
	у	ку	ук	кву	клу	склу	кун
	о	ко	ок	кво	кло	скло	кон
	и	ки	ик	кви	кли	скли	кин
	і	кі	ік	кві	клі	склі	кін
	е	ке	ек	кве	кле	скле	кен

КО́МИН
камі́Н

КО́МА
кума́

ВІНО́К
ві́НИК

КЕКС
КОКС

скала́
ска́лка
скака́лка

каву́н
валу́н

мі́ска
ма́ска

калі́на
мали́на
мі́лина

	а			о		л	
--	---	--	--	---	--	---	--

	а	
--	---	--

		а		о		
--	--	---	--	---	--	--

КМИН
КЛИН
КЛЕН

ла́КИ
лу́КИ
лі́КИ

КЛАС
КВАС
КВАСО́К

МАК
ма́КІВКА
ма́КІВНИ́К

Максі́м

Васи́лінка

Окса́нка

	і		о́	о	
--	---	--	----	---	--

			і	к	і́
--	--	--	---	---	----

	о	о́			
--	---	----	--	--	--

			а́	і
--	--	--	----	---

кіл
сОкіл

кОло
скло

ліснійк
наліїсник

о́ко
МОЛОкО

колі́ска
колисА́нка

сукно́
вікно́

кіно́
кіМОно́

омелА́
ковилА́

налі́сник
сі́ла, клас, ...

ка•а

ка••а

ка••а

Колисáла мама Оксáнку коло вікна́.
Колисáнка лунала, сон наклика́ла.

ко л и с а н к а
ли н, ко с á, ...

ка••••а

Ка••••а

	о	й	н
--	---	---	---

	е	е	о	й	ó	е
--	---	---	---	---	---	---

п	а	па	ап	спа	пас	пав	пла
	у	пу	уп	спу	пус	пув	плу
	о	по	оп	спо	пос	пов	пло
	и	пи	ип	спи	пис	пив	пли
	і	пі	іп	спі	піс	пів	плі
	е	пе	еп	спе	пес	пев	пле

			у		й	н	
--	--	--	---	--	---	---	--

паву́к

внук

клу́нок

паку́нок

пилóк

напи́лок

ла́мпа

лампа́с

о́пис

опи́ска

са́пка

ла́пка

лі́пка

лі́пка

сло́во

о́лово

Пана́с

О́сип

Пили́п

Павло́

ку́па

купа́ва

Купа́ло

купина́

лин

по́лін

по́ліва

полóва

			у		о	к
--	--	--	---	--	---	---

сопи́лка

лі́пка, полк, ...

Опана́сик

ка́са, пас, ...

у а

еліа

у а

✚ Улас у нас, Панас у вас.
Панас у нас, Улас у вас.

✚ Пилип коло лип.
Поламáв пилу́ Пилип.

па•а

па...а

Па•а

па••а

па....а

па.....а

		é		к	а
--	--	---	--	---	---

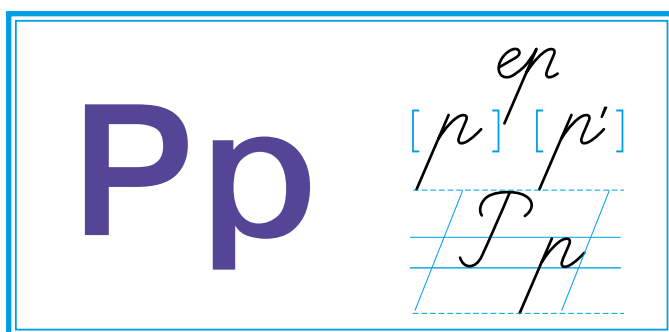

			ý	н	к	
--	--	--	---	---	---	--

ПАСІКА

Он пásiка. Опанас коло липок. Коло
Опанаса пéсик. На вúлику півник Ко-ко.
А он на кілкú павúк Ас.

Синóк Осíпко несé на пасіку сáпку
і клúнок. У клúнку молоко і пáска.

р	о		і	
---	---	--	---	--

р	'		к	
---	---	--	---	--

Р	а	ра	ар	пра	скра	спра	кар
	у	ру	ур	пру	скру	спру	кур
	о	ро	ор	про	скро	спро	кор
	и	ри	ир	при	скри	спри	кир
	і	рі	ір	прі	скрі	спрі	кір
	е	ре	ер	пре	скре	спре	кер

корáл
корáлі

крупá
крупíнка
краплíнка

папі́р
папі́рус

сорóка
морóка

сірні́к
сі́рник

ріка́
рука́

сирóк
синóк

крок
кру́к

па́ра
по́ра

пері́ла
пері́на

ро́лик
кро́лик

Ві́ра
сі́ра
мі́ра
лі́ра

кран
крам
крем
Крим

п и

é е с

ріс
рис
іріс

перó
перóн
порóм

с

áрка
арка́н
парка́н

ла́вка
прила́вок

пéсик
пéрсик

кра́пка
скрі́пка

	о	
--	---	--

	у	к	
--	---	---	--

руно
ра^ано

ра•а
ра••а

крона
ко^арона

ра•••а
ра••••а

краплинка
крани, лин, ...

	и	
--	---	--

	о	р	
--	---	---	--

Ріка. Ра́нок. Коло ріки́ нема́ло ве́ресу, полину́, кропиві́. Ка́рлики Ка́рлі, Ка́рі, А́рі сіли на купину́ коло ріки. Вони лові́ли ко́ропів, ра́ків, співа́ли весе́лі пісні́. Руса́лка Ру́са понесла́ купа́ву, ко́ралі сестрі́ Ўсі́.

ка са ви па ма пір лі
 рі ма ло ла ра па ну ...

пар	нов	се	ура	кле	міс	кро
сме	клі	кун	кмі	сім	спру	рі
спа	мир	кар	ліп	сві	вла	спо
мес	ора	мур	ке	сні	кор	кис
ар	ера	про	мер	спри	кви	во
пус	кві	нир	спі	рус	сла	лар
ква	кло	лак	мис	кла	кір	мок
мар	пів	спра	луп	лис	пра	сло

м • ир
 с • ир
 м • ис
 р • ис

спі • в
 спа • в
 кла • в
 кро • в

Спа • с
 кла • с
 ква • с
 кро • с

лак	луки	крім	пил
мак	лупа	крем	пила
рак	лапа	крам	пилка
сак	липа	кріп	пилок
рік	ліпка	кров	вінок
пik	риска	крос	пісок
сік	іриска	кора	висок
вік	рисак	кара	пасок
лік	спілка	курка	лісок
лук	сопілка	Мурка	колосок

АНА
С

, Р

КА
ВА

сна
е

краплі́нки
кри́ла, ...

красно́пірка
рі́пка, ...

1	2
мар	ко
2	1

1	2
ко	сив
2	1

1	2
ра	но
2	1

T t

me
[m] [m']
III m

a ó

 á o

T	a	та	ат	тва	стра	стар	тра
	у	ту	ут	тву	стру	стур	тру
	о	то	от	тво	стро	стор	тро
	и	ти	ит	тви	стри	стир	три
	і	ті	іт	тві	стрі	стір	трі
	е	те	ет	тве	стре	стер	тре

тир	ти	Ірі́на	сто
ту́р	і́ті	а́ре́на	ті́сто
тура́	ві́ти	си́ре́на	мі́сто
та́ра	кві́ти	а́нті́на	намі́сто

торт	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td><td>о</td><td>р</td><td> </td></tr></table>		о	р		кут
	о	р				
со́рт		ки́т				
по́рт	ма́к і́ три	кі́т				
	ма́кі́три					

рі́к		о́н
пі́к	ка́то́к	то́н
ві́к	ко́то́к	А́нто́н
ті́к	ку́то́к	ка́рто́н
по́ті́к	кви́то́к	каме́рто́н

Та́рас	Пе́тро	Не́стор	Кате́рі́на
--------	--------	---------	------------

а т і н

травá
стра́ва

кепта́р
некта́р

те́ка
апте́ка

трос
матро́с

а́тлас
ласт

плоти́
піло́ти

сі́то
мі́то

там
то́м

сві́тло
світлі́ни

спорт
спортсме́н

порт
тра́нспорт

метрополіте́н
море, том, ...

та...а
Та...а

р о

та....а
та.....а